

SÆRLIG TILRETTELAGT UNGDOMSUDDANNELSE

– en uddannelse vi skal værne særligt om

UDFORDINGER & LØSNINGER

STU ALLIANCENS POLITIKKATALOG - VIDEREUDVIKLING AF DEN SÆRLIGT TILRETTELAGTE UNGDOMSUDDANNELSE

På baggrund af Undervisningsministeriets evaluering i 2017 og benchmarkanalyse i 2019 fremlagde STU-alliancen sit seneste udspil til kvalitetsudvikling af STU i efteråret 2019. Udspillet i 2019 beskrev en række kerneproblemstillinger ved STU, som udfordrer uddannelsens kvalitet. Dette papir følger op på det tidligere udspil, lige som det følger op på drøftelser i efteråret 2019 med STU-ordførere fra alle folketingets partier, samt møde med undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil i februar 2020.

Alliancen ønsker at takke politikerne på Christiansborg for møderne, der har budt på gode dialoger, konstruktive input og stor imødekommenhed i forhold til alliancens hovedbudskaber. Vi konstaterer med tilfredshed, at der er bred politisk opbakning til at sikre kvaliteten i den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse.

I forlængelse af de mange møder, er det alliancens opfattelse, at der nu er behov for at konkretisere budskaberne og formulere mere løsningsorienterede bud på, hvordan udviklingen af uddannelsens kvalitet kan understøttes med politiske initiativer.

Alliancens over 20 forskellige organisationer ønsker med nærværende udspil at foreslå konkrete løsningsorienterede tiltag, der vil kunne afhjælpe kerneudfordringerne ved den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse.

VALGMULIGHEDER OG VISITATION

Som beskrevet i STU Alliancens hovedbudskaber fra efteråret 2019, så fremgår det af tidligere evalueringer af STU'en, at mange unge i målgruppen ikke har reel indflydelse på valget af uddannelsesstilbud.

Af Benchmarkanalysen fra 2019 fremgår det desuden, at en øget inddragelse af den unge og dennes forældre i valg af uddannelse sikre bedre uddannelsesforløb, mindsker frafald under uddannelsen samt medvirker til en bedre udslusning efter endt STU.

Med henblik på at styrke de unges uddannelsesforløb og ligestille dem med andre uddannelsessøgende unge, ønsker STU Alliancen at myndiggøre de unge ifm. valg af uddannelses tilbud. Alliancen mener, at der er retssikkerhedsmæssige behov for at sikre de unges ønsker til uddannelsessted større autoritet og tyngde i visitationsprocessen.

Alliancen foreslår, at det gøres lovpligtigt, at de unges ønske og valg af uddannelse skal skrives ind i uddannelsesplanen, og at hvis kommunen træffer en afgørelse, som adskiller sig herfra, skal der gives en faglig begrundelse for denne beslutning.

Konkret kan dette gøres ved en tilføjelse til STU-lovens § 3, der handler om kommunens myndighedsafgørelse om STU:

Stk 3a: Kommunalbestyrelsen skal sikre, at den unge vejledes i valg af uddannelsessted jf. Retssikkerhedslovens § 4, herunder henvisning til portal for STU-udbydere. Den unges ønske til uddannelsessted skal fremgå af uddannelsesplanen. Fraviger kommunalbestyrelsen at følge den unges ønsker i forbindelse med visitation til STU-tilbud, skal der foreligge en faglig begrundelse for denne beslutning.

Det er STU Alliancens opfattelse, at ovenstående tilføjelse til lovgivningen og etablering af en informationsportal vil styrke vejledningsindsatsen og de unges muligheder i forhold til valg af uddannelse. Samtidigt sikres det, at den enkelte unge stadig modtager et fagligt forsvarligt tilbud. Herudover vil ændringen give Klagenævnet for specialundervisning et mere fyldestgørende grundlag at behandle evt. klagesager på.

UVILDIG VISITATION

STU Alliancens erfarer, at flere kommuner sammensætter visitationsudvalg, der sammenblander myndigheds- og udfører roller. Det er Alliancens opfattelse, at en sådan praksis ikke sikrer borgeren den fornødne uvildighed i en beslutning om valg af et STU-tilbud.

Alliancen mener, at det ikke skal være muligt for kommunens eget STU-tilbud at deltage i myndighedsafgørelser i visitationsprocessen.

Dette er muligt inden for den eksisterende lovgivning på området, da STU-lovens § 3, stk. 4, allerede giver ministeren mulighed for at fastsætte regler om fremgangsmåden når kommunerne tilbyder den unge et STU-tilbud.

På den baggrund opfordrer vi til, at ministeriet evt. i bekendtgørelsesform eller på anden vis indskærper, at disse forhold må bringes til ophør.

INFORMATIONSPORTAL

STU-alliancen mener, at der er behov for at skabe et overblik over alle STU-tilbud for at sikre, at den relevante information er tilgængelig for de unge, der står overfor at skulle vælge et uddannelsesforløb.

Alliancen mener, at der er behov for en særlig og let tilgængelig uddannelsesinformation til gruppen af unge med særlige behov.

Alliancen foreslår, at der i ministerielt regi etableres en informationsportal, hvor alle STU-tilbud står beskrevet med relevante oplysninger og søgekriterier. Denne portal skal rumme alle de tilbud, der anvendes af kommunerne.

En sådan informationsportal vil kunne understøtte de unges valg af uddannelse ved at sikre, at unge og deres forældre kan skaffe sig overblik over, hvilke uddannelsesmuligheder der findes.

UDDANNELSESTILSYN

Der er efter alliancens opfattelse behov for at sikre kvaliteten og kvalitetsudviklingen af de enkelte tilbud gennem fælles kvalitetsstandarder. Dette ser vi bedst udført gennem et overordnet uddannelsestilsyn.

Flere kommuner fører forskellige former for tilsyn med den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse. Der er imidlertid intet overordnet tilsyn, lige som der ikke er fælles standarder for den kvalitet, STU'en skal tilbyde.

Alliancen foreslår, at der etableres et overordnet uddannelsestilsyn, der skal føre et dialogbaseret kvalitetstilsyn og samtidig bidrage til kvalitetsudvikling af det enkelte STU-tilbud.

Et uddannelsestilsyn i med en kompleks og særligt tilrettelagt uddannelse som STU kræver et grundigt udviklingsarbejde. Dette arbejde skal kunne omfatte uddannelsens grundvilkår om at være særligt rettet mod den enkelte elev, samtidig med at den kan rumme fælles overordnede tilsystemaer. Det vil være afgørende for et sådan tilsyn, at det kan identificere de kvalitetsskabende relationer mellem en række temaer så som ungegruppe, didaktik, pædagogisk faglighed, fagspor mv.

Alliancen foreslår, at ministeriet igangsætter et bredt udviklingsarbejde med deltagelse af en række interessenter, der kan føre til etableringen af et kommende STU-tilsyn.

OVERGANGE OG OVERBYGNING

Statistisk materiale fra ministerielle databaser viser, at unge, der har færdiggjort STU kun i ringe omfang kommer i beskæftigelse. Det er alliancens opfattelse, at udfordringerne på dette område er mangfoldige og ofte strukturelle, der betyder, at de nuværende indsatsler ikke er tilpasset unge med særligt behov. Der er behov for at omlægge beskæftigelsesindsatserne for denne gruppe af borgere, til særligt tilrettelagte forløb ligesom der er brug for at sikre tættere samarbejde mellem myndighedsfunktioner og viften af aktører. Der er desuden behov for, at beskæftigelsesbegrebet nuanceres således, at det i højere grad anerkender de mange former for samfundsmæssige bidrag, disse unge har at byde på.

Det er alliancens klare opfattelse, at der for langt de fleste unges vedkommende er tale om unge medborgere, der trods komplekse udfordringer er meget motiveret for at bidrage til samfundet. Der er derfor behov for udviklingsorienterede beskæftigelsesindsatser, der tager højde for gruppens komplekse udfordringer samtidig med at de sikrer lette veje til arbejdsmarkedet.

Unge på STU er ofte kendetegnet ved at have behov for længere tid til læring og udvikling, hvis de skal sikres muligheder for job og andre samfundsmæssige bidrag. Disse unges tilknytning til jobrelaterede fællesskaber kan være skrøbelige, så både fastholdelse og fortsat kompetenceudvikling må sikres gennem forløb, der passer til den enkelte. For nogle unge vil dette handle om nye uddannelsesorienterede overbygningsforløb, for andre vil virksomhedsvendte beskæftigelsesindsatser være bedst egnede.

Der er allerede i dag en række eksempler på, at der kan skabes gode veje til arbejdsmarkedet for unge med særlige behov. Dette sker allerede som både uddannelsesindsatser og beskæftigelsesforløb. Flere gennemførte og igangværende projekter dokumenterer værdien af dette.

Ønskes nogle af ovenstående budskaber drøftet eller uddybet, så er du velkommen til at henvende dig til alliancens medlemmer eller kontakte tovholder Esben Kullberg, sekretariatschef i Ligeværld på 45 2497 2718 eller esben@ligevaerd.dk.

- LIVET MED UDVIKLINGSHANDICAP

SOCIALPÆDAGOGERNE

OM STU ALLIANCEN

STU Alliancen er et uforpligtende dialogforum for emner, der vedrører uddannelsesmuligheder for unge med særlige behov. Alliancen blev oprettet i foråret 2017 med det formål at samle organisationer og interessenter i feltet omkring STU. Alliancen afholder løbende møder med henblik på at udvikle synspunkter og ideer, der kan understøtte udviklingen af den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse.